

Hoe burgerparticipatie de lokale politiek kan versterken

Vijf voorstellen voor de legislatuur 2024-2030

Waarom?

Wereldwijd staat de democratie onder druk, ook lokaal. Maar [23% van de Vlamingen](#) vertrouwt het gemeentebestuur. Als antwoord hierop is er een golf van democratische vernieuwing op gang aan het komen.

Steden en gemeenten experimenteren als nooit te voren met nieuwe vormen van burgerparticipatie die burgers in het hart van de besluitvorming brengen.

Om burgers en politiek nog dichter bij elkaar te brengen, deelt G1000 **vijf voorstellen** die jouw lokale democratie nog meer kunnen versterken.

Meer info over de golf van democratische vernieuwing via [deze link](#).

G1000

1

Het grootste hoofdpijndossier van de legislatuur aan een burgerpanel toevertrouwen

Burgers betrekken bij de heraanleg van het stadspark is interessant, maar burgers kunnen zeker ook een betekenisvolle rol spelen in de dossiers die net politiek gevoelig liggen. Zo ga je op zoek naar een breed draagvlak voor moeilijke keuzes.

- Selecteer een thema met een **grote impact** op de **lange termijn**, een dossier waarvan je weet dat het **gevoelig** ligt. Zoals een gemeentefusie, ruimtelijk beleidsplan, mobiliteit, lokale belastingen,...
- Voorzie een doordacht en omkaderd proces, met aandacht voor **inclusie** en **deliberatie**.
- Ze deden het al voor in Wichelen, Eeklo en Kaprijke in het fusiedebat.

2

Burgers en politici samen rond de tafel zetten in **gemengde commissies**

Door de doorlopende betrokkenheid van raadsleden, gecombineerd met de levenservaring van burgers, kan wederzijds begrip groeien en de impact van burgerparticipatie worden vergroot.

- Gemengde commissies bestaan uit **¼ raadsleden en ¾ gelote burgers**, zoals [in het Brussels Hoofdsteljk Gewest](#).
- Gelijkaardig als bij een burgerpanel, loods je hen doorheen een **deliberatief proces** om tot **weloverwogen aanbevelingen** te komen.
- **Professionele gespreksbegeleiding** is hier extra belangrijk, zodat politici de discussies niet domineren en burgers zich comfortabel voelen.

3

Loting en **deliberatie** integreren in de werking van de lokale democratie

Benut het potentieel van loting en deliberatie ten volle door niet eenmalig maar systematisch gelote burgers te betrekken. Dat kan bijvoorbeeld door:

- Het petitierecht uit te breiden om burgerpanels te initiëren.
- De gemeenteraad het recht te geven om burgerpanels te initiëren (via het huishoudelijk reglement).
- Burgerpanels te verplichten voor bepaalde strategische beslissingen.
- Een permanente burgerraad op te zetten.

Je wordt er steeds **beter** in, het wordt **goedkoper** en je **administratie** raakt eraan **gewend**.

4

De hele bevolking betrekken via het **preferendum**

Hoewel referenda je toelaten om je hele bevolking te betrekken, werken ze vaak heel polariserend. Via het **preferendum** kan je je hele bevolking betrekken op een genuanceerde manier.

- In een preferendum kunnen burgers **beleidsvoorstellen beoordelen en prioriteren**.
- Zo kan je bijvoorbeeld de beleidsvoorstellen van een geloot burgerpanel laten **valideren** door de **volledige bevolking**.
- Je **vermindert het polariserend effect** van een klassiek referendum terwijl toch **iedereen** kan deelnemen.

5

De gemeentelijke organisatie klaarstomen voor democratische vernieuwing

Om burgers goed te betrekken bij het lokaal beleid, is er ook nood aan vernieuwing in overheidsadministraties, met meer aandacht voor horizontaliteit en nieuwe rollen voor ambtenaren als brugfiguren.

- Investeer in **interne capaciteitsopbouw** met professionele participatieambtenaren en participatie als **transversaal** gegeven doorheen de verschillende diensten.
- Maak werk van een **evaluatiecultuur**. Alleen door te leren uit fouten word je beter.
- Vergroot het **ambtelijk en politiek draagvlak** voor participatie via interne kennisdeling van goede praktijken en succesverhalen.

G1000

G1000

Vragen of interesse?
Contacteer ons gerust!

isabelle.dresse@g1000.org